

KLIIMAMINISTEERIUM

KESKKONNAHOIDLIKU ARENGU JA KLIIMAPOLIITIKA PROGRAMM 2027-2030

Sisukord

1. Programmi üldinfo	2
2. Sissejuhatus.....	2
3. Hetkeolukorra analüüs ja olulised tegevused.....	5
4. Programmi eesmärk ja mõõdikud	9
5. Rahastamiskava	10
6. Programmi tegevused ja tegevuste täitmise analüüs	10
Programmi tegevus 1. Kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine	10
Programmi tegevus 2. Ilma- ja kliimaandmed ning prognoosid.....	16
Programmi tegevus 3. Keskkonnateadlikkus ja keskkonnahoidlik areng.....	20
7. Programmi juhtimiskorraldus	26
Lisa 1. 2025. a programmi ja programmi tegevuste eelarve täitmine	27
Lisa 2. Programmi teenuste kirjeldus	28
Lisa 3. Mõõdikute kirjeldus	30

1. Programmi üldinfo

Tabel 1. Programmi üldinfo

Tulemusvaldkond	Kliima, energeetika ja elurikkus
Tulemusvaldkonna eesmärk	Eestis on elurikas loodus, jätkusuutlik energia varustuskindlus, keskkonnateadlik ühiskond ja kliimakindel majandus.
Valdkonna arengukava	Muud strateegilised dokumendid: Kliimapoliitika põhialused aastani 2050 ¹ Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030 ² Majanduse, julgeoleku ja keskkonna koostöösuunad 2030 ³ Keskkonnahariduse ja -teadlikkuse tegevuskava 2023-2025 ⁴ Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030 ⁵ Riigihangete läbiviimise strateegilised põhimõtted
Programmi nimi	Keskkonnahoidliku arengu ja kliimapoliitika programm
Programmi eesmärk	Eestis on keskkonna- ja kliimateadlik ühiskond ning keskkonnahoidlik, kliimakindel ja konkurentsivõimeline majandus.
Programmi periood	2027-2030
Peavastutaja (ministeerium)	Kliimaministeerium (KLIM)
Kaasvastutajad (oma valitsemisala asutused)	Keskkonnaamet (KeA), Keskkonnaagentuur (KAUR), Eesti Loodusmuuseum (ELM), Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK)

2. Sissejuhatus

Alused ja põhimõtted

Keskkonnahoidliku arengu ja kliimapoliitika programm on üks kolmest tulemusvaldkonna „**Kliima, energeetika ja elurikkus**“ programmist.

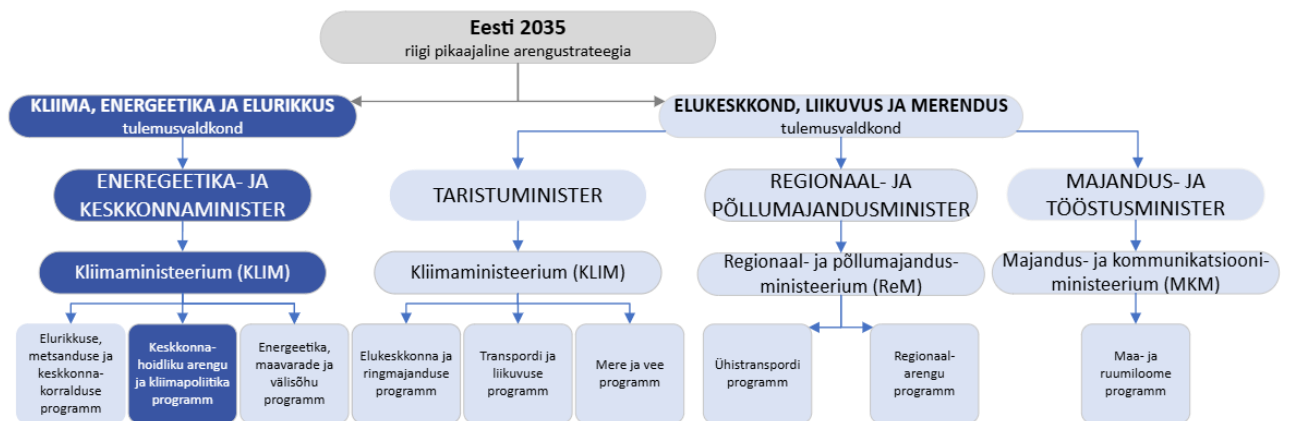
¹ [Kliimapoliitika põhialused aastani 2050 | Kliimaministeerium](#)

² [Kliimamuutustega kohanemise arengukava | Kliimaministeerium](#)

³ <https://kliimaministeerium.ee/rohereform-kliima/rohereform>

⁴ [Keskkonnateadlikkus | Kliimaministeerium](#)

⁵ [Eesti Keskkonnastrateegia 2030](#)

Joonis 1. Kliiministeeriumi põhitegevustega seotud tulemusvaldkonnad ja programmid.

Programmi koostamisel on lähtutud Kliiministeeriumi vastutusvaldkondade ja juhtimisloogika ülesehitusest. Programm koondab ühise eesmärgi alla keskkonnahoidliku arengu, kliimapolitika, kliimamuutustega kohanemise ning ilma- ja kliimaandmete valdkonnad. Programmi rakendamisel arvestatakse riigi eelarvestrateegia, struktuurivahendite kasutamise rakenduskava ning programmi üldinfos nimetaud arengudokumentidega.

Seosed ja eesmärgid

Programm aitab saavutada tulemusvaldkonna eesmärgi, toetades kliimamuutuste leevendamist, kliimamuutustega kohanemist, keskkonnahoidliku arengu terviklikku elluviimist, majanduse konkurentsivõime parandamist, keskkonnateadlikkuse suurendamist ning ilma- ja kliimaandmete kättesaadavust.

Tabel 2. Tulemusvaldkonna kliima, energeetika ja elurikkus mõõdikud ja sihttasemed.

Mõõdik/Sihttase	Viimane tegelik tase (2025)	2027	2028	2029	2030
Keskkonnateadlikkuse indeks (%) Allikas: Kliiministeerium	41,10 (2024)	47,5	50,5	53	53
Kasvuhoonegaaside summaarne heitkogus, mln tonni CO2 ekvivalenti Allikas: Riiklik KHG inventuur	12,1 (2024)	11	10,6	10,3	9,9
Looduskaitse eesmärgil riiklikult kaitstavate alade osakaal maismaast, % Allikas: Kliiministeerium	28	29	30	30	30
Metsamaa pindala hektarites, mln hektarit Allikas: KAUR SMI	2,35 (2024)	2,3	2,3	2,3	2,3
Energia jätkusuutlikkuse indeksi koht riikide järjestuses Allikas: Maailma Energeetikanõukogu	15. koht	15. koht	15. koht	15. koht	15. koht
Kasvuhoonegaaside heide energeetikasektoris, tuhat tonni CO2 ekv Allikas: Riiklik KHG inventuur	3131,7 (2024)	2620	2492	2364	2236

Programm panustab riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ sihtidesse, eelkõige keskkonnateadliku ühiskonna, vastutustundliku majanduse, kvaliteetse elukeskkonna ning inimesekeskse riigivalitsemise kujundamisse. Samuti toetab programm Eesti 2035 kliimaga seotud aluspõhimõtet, mille kohaselt on Eesti aastaks 2050 kliimaneutraalne riik, kus on tagatud kvaliteetne ja liigirikas elukeskkond ning valmisolek kliimamuutuste mõjudega kohaneda. Programm aitab kaasa ka Eesti 2035 mõõdikute, sealhulgas kasvuhoonegaaside netoheite ning taastuvenergia osakaalu eesmärkide saavutamisele.

Programm seostub Euroopa Liidu kliima- ja keskkonnanäesmärkidega ning nende saavutamist toetavate meetmetega. Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi eesmärkide ja mõõdikutega arvestatakse programmi tegevuste kavandamisel ning täpsemad seosed tuuakse välja programmi tegevuste juures. Programmi elluviimiseks kasutatakse lisaks riigieelarvelistele vahenditele ka EL Ühtekuuluvusfondi ja LIFE programmi vahendeid.

Programm panustab [ÜRO säästva arengu](#) eesmärkide saavutamisse:

Muudatused

Rohereformi ja kliimapoliitika programmi nimetus muudeti keskkonnahoidliku arengu ja kliimapoliitika programmiks. Uus nimetus annab täpsemalt edasi programmi sisu. Keskkonnahoidlik areng rõhutab pikaajalist, tasakaalustatud ja jätkusuutlikku arengusuunda, mis hõlmab nii keskkonna aspekti, majanduse kohanemist kui ka ühiskondlikku heaolu.

Võrreldes 2026–2029 programmiga on läbivalt muudetud programmi tegevuste nimetused nimisõnadeks ning meetme tasand on programmist välja jäetud, kuna see ei omanud enam sisulist väärtust.

Võrreldes 2026–2029 programmiga ei dubleerita enam erinevatel planeerimistasanditel mõõdikuid ning mõõdikute arvu on vähendatud ja võimalusel õiged mõõdikud õigele tasemele tõstetud (programmi tasandil on kuni 5 mõjumõõdikut ja programmi tegevuste tasandil on 2–3 tulemusmõõdikut).

Hindamised ja tõhustamiskavad

2025. aastal ei viidud läbi hindamisi ega koostatud tõhustamiskavasid.

3. Hetkeolukorra analüüs ja olulised tegevused

Programmi eesmärgi saavutamisel on keskne väljakutse siduda kliimapoliitika, keskkonnahoidliku arengu toetamine, keskkonnateadlikkuse kasv ja usaldusväärne ilmaning kliimainfo üheks toimivaks tervikuks. Selle raames on oluline tugevdada Eesti tööstuse konkurentsivõimet ja panustada süsinikuheite vähendamisse ja uute tehnoloogiate kasutuselevõttu, et tagada keskkonnahoidliku arengu toetamine. Selleks on oluline välja töötada kohaliku turu eripäraseid arvestavad meetmed, mis soodustavad energiatõhususe suurendamist, puhta energia kasutuselevõttu tööstussektoris ning kestlike toodete ja teenuste osakaalu turul.

Keskkonnateadlikkuse indeks oli 2024. aastal 41,1 ning kasvuhoonegaaside summaarne heitkogus 2024. aastal 12 miljonit tonni CO₂ ekvivalenti (2023. a üle 13 mln t CO₂ ekv). Samal ajal on keskkonnahoidlike riigihangete osakaal olnud kasvutrendis, kuid tase on siiski tagasihoidlik. Programm vajab tugevat koordineerimist, andmepõhist seiret ja sihitud sekkumisi

Oluline väljakutse on ka suurendada keskkonnahoidlike hangete osakaalu avalikus sektoris ning tugevdada inimeste valmisolekut kliimariskidega arvestada ja rakendada kohanemismeetmeid. Need näitajad annavad ülevaate sellest, kuivõrd keskkonna- ja kliimapoliitika eesmärgid jõuavad praktiliste otsuste ja käitumiseni.

Kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine

Kliimamuutused mõjutavad üha ulatuslikumalt Eesti loodust, inimesi ja majandust ning nõuavad senise arengu- ja investeerimisloogika ümbermõtestamist. Eesti kliimapoliitika raam tuleneb nii Pariisi kokkuleppest kui ka Euroopa Liidu kliimaõigusest. Euroopa Liidu tasandil on seatud eesmärgiks saavutada kogu ELis kliimanetraalsus aastaks 2050 ning selle suunas liikumiseks on kokku lepitud ka vahe-eesmärkides. Euroopa Liidu 2030. aasta eesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside netoheidet vähemalt 55% võrreldes 1990. aastaga ning 2040. aasta eesmärk on vähendada heidet 90%. Eesti jaoks on siduvad kohustused 2030. aastaks seatud jõupingutuste jagamise määrase ja LULUCF määrase kaudu. 2040. aasta eesmärgi saavutamiseks vajalikud riikide kohustused ja sektoripõhised nõuded määratakse Euroopa Liidu kliimapaketi õigusaktidega, millega Euroopa Komisjon plaanib välja tulla 2026. aasta jooksul. Nende õigusaktide üle soovitakse saavutada esmased poliitilised kokkulepped 2027. aastal. Samas on Eesti viimastel aastatel kasvuhoonegaaside heidet märkimisväärselt vähendanud. 2024. aastal oli Eesti kasvuhoonegaaside koguheide 12 miljonit tonni CO₂, mis tähendab, et võrreldes 1990. aastaga on Eesti kasvuhoonegaaside heidet vähendanud 66,5%. Suurima osa heitest moodustasid energeetika ja transport. Heite vähenemisele on enim kaasa

aidanud taastuvenergia osakaalu kiire kasv elektritootmises ning fossiilkütuste, eelkõige põlevkivi kasutamise vähenemine energiasektoris.

Vabariigi Valitsus kiitis heaks Kliimakindla majanduse seaduse eelnõu ning see saadeti 2026. aasta II kvartalis Riigikogusse menetlusse. Valminud on ka kliimakindla majanduse teekaardid, millest saavad alused valdkondlike poliitikate kujundamisel. Teekaardid annavad sektoritele selge suuna kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks viisil, mis toetab samal ajal Eesti majanduse konkurentsivõimet ja pikaajalist arengut.

Kõik ministeeriumid peavad teekaarte arvesse võtma oma tegevuste kavandamisel, sealhulgas arengukavade koostamisel, meetmete väljatöötamisel ja investeringute planeerimisel. Kliimaministeerium hakkab teekaartide rakendamist seirama ning tagab nende regulaarse ülevaatamise ja ajakohastamise. Täiendavalt koostatakse ka kliimamuutustega kohanemise teekaart, mille eesmärk on luua ühtne raamistik kliimariskidega arvestamiseks ja kohanemistegevuste süsteemsemaks lõimimiseks eri valdkondadesse.

Perioodil 2027-2030 elluviidavad olulisemad tegevused:

- Kliimakindla majanduse teekaartide rakendamise seire ja regulaarne ülevaatamine;
- Koostöös ministeeriumide ja huvirühmadega koostatakse riiklik kliimamuutustega kohanemise teekaart;
- Korraldatakse riiklikku kasvuhoonegaaside inventuuri, prognoose, seiret ja aruandlust ning arendatakse visuaalseid tööriistu kliimaeesmärkide täitmise jälgimiseks;
- Eesti huvide kaitsmine ELi 2040 kliimapaketi läbirääkimistel;
- Koostatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruandeid ning uuendatakse kohalike energia- ja kliimakavade juhendmaterjale;
- Toetatakse kliima- ja energiaeesmärkidele suunatud välisprojektide kaasrahastamist ja valitsusasutuste kliimaeesmärkidega seotud rakendusüuringute teostamist CO2 vahenditest.

[Loe täpsemalt: programmi tegevus kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine](#)

Ilma- ja kliimaandmed ning prognoosid

Usaldusväärne ilmainfo on kliimamuutuste jälgimise, kohanemise ja ohtlikeks ilmastikunähtusteks valmisoleku üks põhialuseid. Kvaliteetsete prognooside ja hoiatuste eelduseks on toimiv vaatlusvõrk, ajakohased andmebaasid ning võimekus kasutada radarite, satelliitide ja ilmamudelite andmeid. Keskkonnaagentuuri roll riikliku „single voice” ilmateenistusena on siin keskne, sest see tagab ühtse kvaliteediga operatiivsed

prognoosid ja hoiatused avalikkusele, riigiasutustele, lennundusele, merendusele ja teistele sihtrühmadele.

Valdkonna peamised kitsaskohad on seotud infosüsteemide ja tööprotsesside arendamise aegluse ning ressursipuudusega. Ilmaandmete, prognooside ja hoiatuste tagamise teenused vajavad täiendavaid IT-arendusi, et parandada andmete analüüsi, väärindamist ja operatiivset kasutamist. Vähene on masinõppe ja tehisintellekti kasutamine ning sünoptikute töölaudade lahendused on killustatud, mis suurendab käsitööd. Samuti on lähiaastatel rahvusvaheliste nõuete täitmiseks ja aeguvate süsteemide uuendamiseks vaja täiendavaid arendusi.

Perioodil 2027-2030 elluviidavad olulisemad tegevused:

- Jätkatakse **seirevõrgu arendamist**, sh radarivõrgu laiendamist ja hüdrometeoroloogijaamade uuendamist;
- **Arendatakse hoiatuste infosüsteeme**, sünoptikute töölaudu ning tööprotsesside automatiseerimist, sealhulgas masinõppe ja tehisintellekti lahenduste kasutuselevõttu;
- **Uuendatakse kliimaprojektsioone**, arendatakse tuleohukaarti ning tagatakse meteoroloogia ja keskkonna avaandmete kättesaadavus keskkonnaportaali kaudu.
- Jätkub Euroopa Liidu struktuuritoetuste perioodi 2021–2027 toel **meteoroloogilise, hüdroloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine** kuni 31.12.2029 kogumalus 7,18 mln eurot.

[Loe täpsemalt peatükk: Programmi tegevus ...](#)

Keskkonnateadlikkus ja keskkonnahoidlik areng

Keskkonnateadlikkuses ja keskkonnahoidlikus arengus on keskne eesmärk konkurentsivõimeline majandus, mis arvestab kliima- ja keskkonnanäesmärkidega. Peamised väljakutsed on jätkuvalt suur sõltuvus fossiilkütustest, madal ressursitõhusus paljudes sektorites ning riigi ja kohalike omavalitsuste ebapiisav koostöö.

Keskkonnahoidliku arengu seireandmed on praegu killustunud ning puudub tervikvaade, mis võimaldaks järjepidevalt hinnata, kuidas Eesti eesmärkide poole liigub. Paremini koondatud ja kättesaadavad andmed aitaksid teha teadlikumaid otsuseid nii riigil kui ka kohalikel omavalitsustel.

Keskkonnahoidliku arengu raames on oluline kaasata avalikkust ning tagada sisuline dialoog riigi, kohalike kogukondade ja teiste huvirühmadega. Samuti on vajalik tugevdada kohalike omavalitsuste võimekust kliima- ja keskkonnanäesmärkide elluviimisel.

Keskkonnateadlikkuse ja -hariduse valdkonnas on oluline väljakutse inimeste teadmiste ja tegeliku käitumise vahe. Kuigi suur osa elanikest peab end keskkonnateadlikuks, oli keskkonnateadlikkuse indeksi väärtus 2024. aastal vaid 41,1. Seni on keskkonnahariduse rahastus olnud suuresti projektipõhine, tegevused killustunud ning nende kvaliteet sõltunud elluviijate võimekusest. Selle parandamiseks on KIKi juurde loodud keskkonnahariduse ja -teadlikkuse kompetentsikeskus, mille ülesanne on tuua valdkonna osapooled kokku, kaardistada vajadused, koordineerida ja ellu viia teadlikkust suurendavaid tegevusi ning toetada keskkonnahariduskeskuste arengut koostöös ekspertide ja teadlastega. Nii aitab kompetentsikeskus liikuda üksikutelt projektidelt järjepidevama ja mõjusama keskkonnahariduse ning -teadlikkuse kujundamise poole.

Erasektoris kasutatakse keskkonnahoidlikku majandust toetavaid võimalusi, näiteks EMASi ja ELi ökomärgist, endiselt vähe. Samuti lähtutakse riigihangetes liiga sageli eelkõige madalaimast hinnast, arvestamata piisavalt toote või teenuse pikemaajalist majanduslikku ja keskkonnamõju.

Perioodil 2027-2030 elluviidavad olulisemad tegevused:

- Jätkatakse **keskkonnahoidliku arengu koordineerimist** juhtkomisjoni ja võrgustike kaudu, sealhulgas kohalike omavalitsuste tasandil;
- Täiendatakse **keskkonnahoidliku arengu seiremõõdikuid** ja parandatakse andmete kättesaadavust riigi ja kohalike omavalitsuste vaates;
- Jätkatakse keskkonnahariduse kvaliteedisüsteemi ja **riikliku keskkonnahariduse programmi arendamist**;
- **Dialoogide formaadi** kui täiendava avatud valitsemise tööriista kasutuselevõtmine riigi ja inimese vahelise suhtluse usalduslikumaks muutmisel;
- Õiglase ülemineku põhimõtete ja tegevussuundade lõimimine piirkondlikesse arengulepetesse;
- **Keskkonnahoidliku arengu koostoime** ja kasu täpsem kirjeldamine seoses julgeoleku ja majandusega;
- **Keskkonnahoidlikke riigihangete edendamine** täiendavate kriteeriumide ja koolitustega;
- Koostöös MKMiga **tarbijate võimestamise direktiivi rakendamine** ning jätkatakse EMASi ja ELi ökomärgise teenuste arendamist ja tõhusamaks muutmist.

[Loe täpsemalt peatükk: Programmi tegevus ...](#)

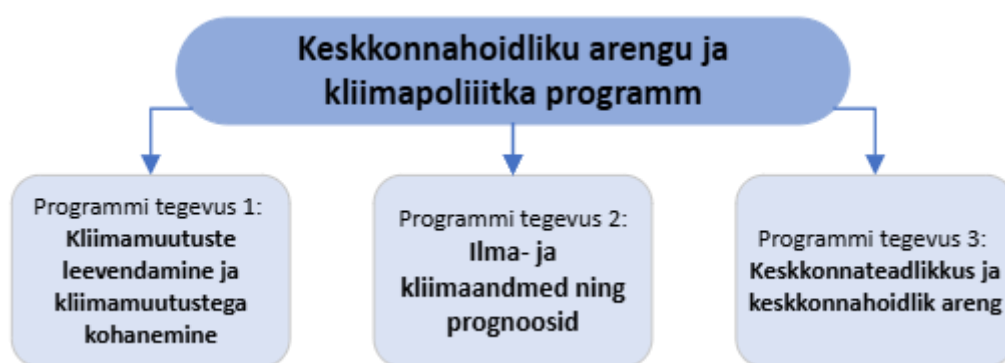
Väliskeskkonna mõju

Programmi elluviimist mõjutavad tugevasti Euroopa Liidu kliima-, keskkonna- ja siseturu õigusruumi muutused, geopoliitiline olukord ning vajadus siduda keskkonnahoidlik areng

majandusliku konkurentsivõime ja julgeoleku eesmärkidega. Kliimavaldkonnas tähendab see vajadust kohandada Eesti poliitikat Euroopa Liidu 2030. ja 2040. aasta kliimaeesmärkidega ning tagada, et kliimakindla majanduse seadus looks siseriiklikult selge rakendusraami. Ettevõtete vaates suurendab väliskeskkonna mõju vajadust ajakohastada roheväidete, kestlikkusaruandluse, ökomärgiste ja muude keskkonnajuhtimise vahendite rakendamist. Ilma- ja kliimaandmete valdkonnas suurendavad rahvusvahelised nõuded survet arendada edasi vaatlusvõrku, hoiatussüsteeme ja operatiivseid digilahendusi. See tähendab, et lisaks siseriiklike kitsaskohtade lahendamisele peab programm suutma hoida sammu kiiresti muutuva Euroopa Liidu ja rahvusvahelise raamistikuga.

4. Programmi eesmärk ja mõõdikud

Programmi eesmärk: Eestis on keskkonna- ja kliimateadlik ühiskond ning keskkonnasõbralik, kliimakindel ja konkurentsivõimeline majandus.

Joonis 2. Programmi struktuur.

Keskkonnahoidlike hangete osakaal näitab, mil määral kasutatakse avalikus sektoris keskkonnahoidlike valikuid. Kliimariske teadvustavate ja vastavaid meetmeid võtnud inimeste osakaal näitab, kuivõrd inimesed mõistavad kliimamuutustega seotud riske ning rakendavad praktilisi samme nende mõjuga toimetulekuks. Koos annavad need mõõdikud ülevaate sellest, kuidas keskkonnahoidlik areng ja kliimakindlus ühiskonnas ning avalikus sektoris tegelikult rakenduvad.

Tabel 3. Keskkonnahoidliku arengu ja kliimapoliiitika programmi mõõdikud ja sihttasemed.

Programmi mõõdikud	Tegelik			Sihttase					
	2023	2024	2025	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Keskkonnahoidlike hangete osakaal riigihangetest (arvust % / rahalisest mahust %) <i>Allikas: RTK</i>		9,50/	21/30	12/19	13/19,5	14/20	15/20,5	16/30	25/35
Kliimariske teadvustavate ja vastavaid meetmeid võtnud inimeste osakaal, %	-	48		60	-	60	-	67	-

5. Rahastamiskava

Tabel 4. Programmi rahastamiskava

Programmi rahastamiskava	Eelarve			Eelarve prognoos		
	Riigikogu poolt kinnitatud 2026*	Lõplik 2026*	2027	2028	2029	2030
Keskkonnanahoidliku arengu ja kliimapoliitika programm	-30 853 668		-34 317 846	-26 577 825	-22 666 593	-16 671 635
Kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine	-11 466 242		-18 948 729	-15 652 155	-12 018 989	-7 110 016
Ilma- ja kliimaandmed ning prognoosid	-2 861 969		-2 816 690	-2 816 690	-2 816 690	-2 816 690
Keskkonnateadlikkus ja keskkonnanahoidlik areng	-16 525 457		-12 552 426	-8 108 980	-7 830 914	-6 744 930

* Lõplik eelarve sisaldab kõiki eelarveaasta jooksul tehtud muudatusi, veerg täidetakse enne programmi kinnitamist ministri poolt.

1. juuniks esitatakse 2027-2030. aasta eelarve prognoos, mis vastab KAISis esitatud rahastamiskavale.

1. oktoobril avalikustatud programmi kavandi rahastamiskava vastab Riigikogule üle antud riigieelarve eelnõule ja vastuvõetud riigi eelarvestrateegiale.

Ministri poolt kinnitatud programmis peab rahastamiskava vastama Riigikogu poolt vastuvõetud riigieelarvele ning vastuvõetud riigi eelarvestrateegiale.

6. Programmi tegevused ja tegevuste täitmise analüüs

Programmi tegevus 1. Kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine

Eesmärk: Välja on töötatud ja ellu on rakendatud poliitikad, mis toetavad kliimamuutuste mõjuga kohanemist ja mõju leevendamist

Programmi tegevus koondab kliimapoliitika kujundamise ja rakendamise, kasvuhoonegaaside heitkoguste inventuuride ja prognooside koostamise, kliimaaruandluse, heitkogustega kauplemise süsteemide rakendamise koordineerimise, enampakkumistulu kasutamise, riikliku energia- ja kliimakava ning selle eduaruannete koostamise, kliimamuutustega kohanemise poliitika arendamise ning vastavate analüüside ja digilahenduste kujundamise ühtse juhtimisloogika alla. Tegevuse eesmärk on tagada, et kliimapoliitika oleks kooskõlas kliimakindla majanduse seaduse, arengustrateegiate ning Euroopa Liidu ja rahvusvaheliste nõuetega ning et Eesti liiguks kliimaeesmärkide saavutamise suunas läbipaistvalt ja andmepõhiselt.

Kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise valdkonnas keskendutakse lähiaastatel kliimakindla majanduse teekaartide rakendamise seirele, kliimamuutustega kohanemise teekaardi koostamisele, kliimaandmete ja seire arendamisele, Eesti huvide kaitsmisele ELi 2040. aasta kliimapaketi läbirääkimistel ning kliima- ja energiaeesmärke toetavate projektide ja rakendusürituste rahastamisele.

Programmi tegevuste elluviimist koordineerib Kliimaministeerium. Programmi eesmärkide saavutamist toetavad Keskkonnaamet ja Keskkonnaagentuur.

2027. a olulisemad tegevused:

2027. aastal jätkatakse kliimaeesmärkide täitmise seiret ja aruandlust. Jätkub kasvuhoonegaaside riikliku inventuuri, prognooside ja aruandluse koostamine ning nende esitamine Euroopa Komisjonile ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile. Samuti jätkuvad arendused, et kliima- ja keskkonnaandmed oleksid otsustajatele ja avalikkusele paremini kättesaadavad ning arusaadavad.

Riikliku energia- ja kliimakava täitmise jälgimiseks esitatakse 2027. aastal järgmine REKKi eduaruanne. Kohalike omavalitsuste energia- ja kliimakavade valdkonnas saavad omavalitsused ajakohastada oma kavasid uuendatud juhendi alusel.

Heitkogustega kauplemise süsteemide rakendamisel jätkatakse ELi HKSi süsteemide ja nendega seotud kohustuste täitmist ning vajaduse korral ajakohastatakse õigusruumi. Samuti jätkub ELi HKSi enampakkumistulu meetmete rakendamine Eesti kliimapoliitika eesmärkide saavutamiseks ja rahvusvahelisse kliimapoliitika koostöösse panustamiseks.

Rahvusvahelises kliimapoliitikas jätkab Eesti osalemist IMO kliimapoliitika aruteludel, esitades vajaduse korral seisukohti ja hääletades kooskõlas Eesti positsioonidega.

LULUCFi määruse rakendamisel hinnatakse 2027. aastal esimese perioodi eesmärgi täitmist. Perioodi 2026–2030 eesmärkide saavutamine eeldab täiendavaid meetmeid ja jätkuvat valdkondadeülest koordineerimist. CRCFi määruse rakendamisel jätkatakse süsiniku püsiva eemaldamise, süsinikupöllunduse ja toodetes süsiniku säilitamise sertifitseerimise raamistiku rakendamist ning selle mõju jälgimist.

Kliimamuutustega kohanemise digilahenduste arendamisel jätkatakse Kliimaatlase edasiarendamist. Jätkaarenduste käigus lisatakse kliimaprojektsioonide andmed ja täiendavad parameetrid. Kliimamuutustega kohanemise mõõdikute puhul jätkatakse nende lõimimist kliimamuutustega kohanemise teekaarti.

LIFE-SIP AdaptEst projekti raames jätkuvad aastatel 2027–2030 projekti tegevused ja tulemuste rakendamine. Samuti jätkub LIFE projektide kaasrahastamine, kuid meetme jätkusuutlik rakendamine eeldab täiendavaid ressursse.

Tabel 5. Programmi tegevuse kliimamuusute leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine mõõdikud

Tegevuse mõõdikud	Tegelik		Sihttase					
	2024	2025	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kohalike omavalitsuste osakaal, kes on koostanud kliima ja energiakava, % <i>Allikas: Kliimaministeerium</i>		90		90	93	96	100	100

Tabel 6. Programmi tegevuse arengusuunad, nende täitmine ja kavandatud tegevused 2027-2030 (ARENGUSUUNDADE JAOTUS JA 2027. a TEGEVUSED SELGUVAD 2027. a TÖÖPLAANI KOOSTAMISE KÄIGUS 2026. a SÜGISEL JA UUENDATAKSE PROGRAMMIS ENNE SELLE KINNITAMIST)

Arengusuund	2025 täitmine	2026 tegevused	2027 tegevused	2028–2030 plaan
Kliimaeesmärkide täitmise seire ja aruandlus Tegevus hõlmab kliimaeesmärkide poole liikumise hindamist ning täiendavate meetmete vajaduse analüüsi.	Kliimaeesmärkide täitmise seire ja aruandlus toimus riikliku KHG inventuuri ja prognooside koostamise kaudu.	Jätkub kliimaeesmärkide täitmise seire ning aruandlus.	Jätkub kliimaeesmärkide täitmise seire ning aruandlus.	Jätkub kliimaeesmärkide täitmise seire ning aruandlus.
Kasvuhoonegaaside riikliku inventuuri ja prognooside ning aruandluse koostamine. Riiklik inventuur, prognoosid ja aruandlus koostatakse vastavalt ajakohasele IPCC meetoodikale ning esitatakse Euroopa Komisjonile ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile.	Jooksvad perioodilised KHG inventuuri, prognooside ja aruandluse kohustused viidi läbi ning vastavad aruanded esitati Euroopa Komisjonile ja ÜROle.	Samad tegevused jätkuvad.	Samad tegevused jätkuvad.	Samad tegevused jätkuvad.
Kliimaeesmärkide täitmise seireks visuaalsete tööriistade väljatöötamine. Eesmärk on teha keerulised kliima- ja keskkonnanandmed otsustajatele ja avalikkusele paremini kättesaadavaks ja arusaadavaks.	2025. a alustati Keskkonnaportaalis arendustöid seoses keskkonnahoidliku arengu mõõdikute ning kasvuhoonegaaside inventuuri andmete avaldamisega kliimapoliitika andmevaras.	Keskkonnahoidliku arengu mõõdikute ja KHG inventuuri andmete avaldamine Keskkonnaportaalis. Jätkuvad tööd seoses andmete automatiseerimisega.	Arendustööd jätkuvad.	Arendustööd jätkuvad.
Riikliku energia- ja kliimakava ning selle eduaruannete koostamine Tegevus tagab Euroopa Komisjonile regulaarse ülevaate Eesti kliima- ja energiaeetmärkide täitmisest.	Eesti uuendatud lõplik REKK 2030 esitati 2025. aastal. REKK 2030 eduaruanne esitati õigeaegselt 15. märtsil 2025.	Ettevalmistused järgmiseks eduaruandeks.	2027. aastal esitatakse järgmine REKK eduaruanne.	2029. aastal esitatakse järgmine eduaruanne.
Kohalike omavalitsuste energia- ja kliimakavade analüüs ning juhendi uuendamine Tegevus aitab ühtlustada kohalike energia- ja kliimakavade kvaliteeti ja rakendusloogikat.	Analüüsi koostamist alustati augustis 2025 ning valmis veebruaris 2026.	Valmib KEKKide analüüs ning selle pinnalt uuendatakse KEKKide koostamise juhendit.	Uuendatud juhendi alusel on KOV-del võimalus oma KEKK-d kaasajastada.	Uuendatud juhendi alusel on KOV-del võimalus oma KEKK-d kaasajastada.
Heitkogustega kauplemise süsteemide rakendamise koordineerimine Tegevus hõlmab ELi HKS süsteemide suurtele käitistele, õhusõidukitele, merendusele, hoonete ja maanteetranspordi kütustele ning süsiniku piirimeedet.	EL HKS1 süsteemi reguleerivad sätted võeti üle; merendussektori kohustused rakendused ning süsiniku piirimeetme kohaldamisest tulenevad kohustused jätkusid.	Jätkub süsteemide rakendamise koordineerimine ja ELi muudatustega seotud töö.	Jätkub süsteemide rakendamine ja vajadusel õigusruumi ajakohastamine.	Jätkub süsteemide rakendamine ja vajadusel õigusruumi ajakohastamine.

Heitkogustega kauplemise süsteemi enampakkumistulu kasutuselevõtu koordineerimine Riigile laekuvad enampakkumistulud suunatakse kliimapoliitika eesmärkide täitmiseks ning nende planeerimiseks ja seireks on loodud eraldi protsess.	Enampakkumistulu kasutuselevõtu koordineerimine jätkus; Kliimaministeerium analüüsis meetmete eesmärgipärasust, seiras elluviimist ning tegutses valdkondliku toe andjana. Moodustatud oli ka seirekomisjon.	Jätkub enampakkumistulu planeerimisprotsessi süstematiseerimine ning meetmete ettevalmistamine ja rakendamise koordineerimine.	Jätkub ELi HKSi enampakkumistulu meetmete rakendamine Eesti kliimapoliitika eesmärkide täitmiseks ning rahvusvahelisse kliimapoliitika koostöösse panustamiseks.	Jätkub ELi HKSi enampakkumistulu meetmete rakendamine Eesti kliimapoliitika eesmärkide täitmiseks ning rahvusvahelisse kliimapoliitika koostöösse panustamiseks.
Rahvusvaheline koostöö ja Eesti seisukohtade esitamine rahvusvaheliste lepete sõlmimiseks Tegevus hõlmab osalemist ÜRO kliimamuutuste konventsiooni protsessides ja koostööd Välisministeeriumiga kliimadiplomaatia edendamisel.	Eesti seisukohad rahvusvahelistes protsessides on esitatud, kliimadiplomaatias edendamiseks on alustatud 'Rohetehnoloogiate äridiplomaatia' vormis sõnumite koondamist, jooksvalt on osaletud nii ÜRO kui EL töögruppides.	Samad tegevused jätkuvad, lisaks valmib 'Rohetehnoloogiate äridiplomaatia' edendamise kavand, mis on vajalik ELi kliimadiplomaatias osalemiseks.	Samad tegevused jätkuvad	Samad tegevused jätkuvad
Osalemine teiste rahvusvaheliste organisatsioonide kliimapoliitika alastes läbirääkimistes Siia kuuluvad näiteks IMO merekeskkonnakomitee ja ICAO kasvuhoonegaaside vähendamise meetmete arutelud.	Eesti osales IMO merekeskkonnakomitee aruteludes, esines vajadusel seisukohtadega ning hääletas vastavalt kokkulepitud Eesti ja EL-i positsioonidele.	Eesti osales IMO merekeskkonnakomitee töös, esines seisukohtadega ning toetas koos Soomega jääs navigeerimise erandi esitamist IMO-le EL ühise positsioonina. Eesti jätkab osalemist IMO kliimapoliitika aruteludes.	Eesti jätkab osalemist IMO kliimapoliitika aruteludes, esinedes vajadusel seisukohtadega ning hääletades kooskõlas Eesti positsioonidega	Eesti jätkab osalemist IMO kliimapoliitika aruteludes, esinedes vajadusel seisukohtadega ning hääletades kooskõlas Eesti positsioonidega
LULUCF määruse rakendamise valdkondadeülene koordineerimine Tegevus on seotud maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektori kohustuste täitmisega ning vastavuskontrolli ettevalmistamisega.	LULUCF sektori kohustuste täitmisega seotud töö jätkus ning allikate järgi on I perioodi eesmärgi täitmine keeruline.	Jätkub määruse rakendamine, meetodikate arendamine ja vastavuskontrolli ettevalmistus.	2027. aastal hinnatakse I perioodi eesmärgi täitmist	2026–2030 perioodi täitmine eeldab lisameetmeid ja jätkuvat koordineerimist.
CRCF määruse rakendamise valdkondadeülene koordineerimine Tegevus puudutab süsiniku püsiva eemaldamise, süsinikupõllunduse ja toodetes süsiniku säilitamise sertifitseerimise ELi raamistikku.	CRCF määrus avaldati Euroopa Liidu Teatajas 6. detsembril 2024 ning selle rakendamiseks olid väljatöötamisel vajalikud delegeeritud aktid.	Jätkub CRCF määruse ja seotud delegeeritud aktide rakendamise koordineerimine.	Jätkub CRCF raamistiku rakendamine ja selle mõju jälgimine.	Jätkub CRCF raamistiku rakendamine ja selle mõju jälgimine.
Kliimamuutustega kohanemise digilahenduste väljatöötamine	Kliimaatlase avalikustati veebruaris 2026 Keskkonnaportaalis	Jätkub kliimariske arvestava planeerimistöörüista arendamine.	Kliimaatlase jätkuarendusena on plaanis lisada	Kliimaatlase jätkuarendusena on plaanis lisada kliimaprojektsioonide andmed

Eesmärk on töötada kohalikele omavalitsustele välja planeerimistööriist, mis aitab kliimariske arvestada ja kujundada kvaliteetset ning turvalist elukeskkonda.			kliimaprojektsioonide andmed ning täiendavad parameetrid, mida kuvatakse.	ning täiendavad parameetrid, mida kuvatakse.
Kliimamuutustega kohanemise mõõdikute kaasajastamine Tegevus aitab tuvastada kohanemisvajadusi ning hinnata kohanemismeetmete tõhusust.	Alustati olemasolevate kohanemismõõdikute kaardistamisega.	Jätkub töö olemasolevate mõõdikutega ning tehakse ettepanekud uute mõõdikute kasutusele võtmiseks	Mõõdikute integreerimine kliimamuutustega kohanemise teekaarti.	Mõõdikute integreerimine kliimamuutustega kohanemise teekaarti.
LIFE-SIP AdaptEst projekti juhtimine Projekt toetab kliimamuutustega kohanemise teadmispõhist arendamist, kliimaprojektsioone ja seotud digilahendusi.	Projekti raames jätkusid kliimaprojektsioonide ja muude kohanemist toetavate lahenduste arendused.	Projekti tegevused jätkuvad vastavalt tööplaanile.	Projekti tegevused jätkuvad vastavalt tööplaanile.	2027–2030 jätkuvad projekti tegevused ja väljundite rakendamine.
Kliima- ja energiaeesmärkidele suunatud välisprojektide kaasrahastamine Tegevus aitab tuua Eestisse lisarahastust kliima- ja energiaeesmärkide saavutamiseks.	Toimus 2 taotlusvoor, üks riigiasutustele ja teine kohalikele omavalitsustele, kõrgharidusasutustele ning teadus- ja arendusasutustele. Samuti jätkati LIFE projektide kaasrahastamist.	Projekti tegevused jätkuvad vastavalt tööplaanile.	Projekti tegevused jätkuvad vastavalt tööplaanile.	Jätkub LIFE projektide kaasrahastamine, meede vajab lisaressursse.
Valitsusasutuste ja nende hallatavate asutuste sotsiaalmajanduslike ning rakendusuuringu toetamine CO2 vahenditest toetatakse uuringuid, mis aitavad kujundada ja rakendada kliimapoliitikat.	Viidi läbi I taotlusvoor, millest sai rahastuse 9 projekti. Avati II taotlusvoor aasta lõpus. Otsustati toetada tuumaenergiauuringuid väljaspool avatud taotlusvooru perioodil 2026-2029.	Tehti otsused 2025. aastal avatud vooru taotluste osas.	Projekti tegevused jätkuvad vastavalt tööplaanile.	Projekti tegevused jätkuvad vastavalt tööplaanile.

Eesmärk: Sihtrühmad on operatiivselt ning järjepidevalt varustatud täpsete meteoroloogiliste andmete, prognooside ja hoiatustega maismaal, merel ja õhus.

Programmi tegevus hõlmab ilmavaatlusandmete analüüsimist ja avaldamist, ilmaprognooside ning hoiatuste koostamist, mudelprognooside koostamist, kaugseireandmete analüüsimist ja avaldamist, lennumeteoroloogiateenuse osutamist ning kliimaanalüüside koostamist. Eesmärgi saavutamiseks on oluline üleriigilise hüdrometeoroloogilise seiretaristu arendamine ja toimimine. Hüdrometeoroloogiline seirevõrk, sealhulgas ilmajaamad ja radarid, vajab järjepidevaid investeeringuid. Samuti tuleb edasi arendada avaandmete kättesaadavust ja jagamise lahendusi.

Programmi tegevuse raames keskendutakse lähiaastatel seirevõrgu kaasajastamisele, IT-süsteemide arendamisele ning erinevate väljundite koostamisele, sealhulgas kliimaprojektsioonide, tuleohukaardi ja muude teenuste arendamisele.

Programmi tegevuste elluviimisel on keskne roll Keskkonnaagentuuril. Eesmärkide saavutamist toetab Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskus. Keskkonnaagentuur koostab meteoroloogilisi ja hüdrololoogilisi prognoose ning hoiatusi, tagab lennumeteoroloogiateenuse osutamise ja osaleb rahvusvahelises koostöös, mis toetab andmevahetust, meetodikate ühtlustamist ja ühiste teenuste arendamist.

2027. a olulisemad tegevused:

2027. aastal jätkatakse meteoroloogia-, hüdrololoogia- ja keskkonnaseire andmete kättesaadavuse parandamist ning seire- ja prognoositeenuste arendamist. Laiendatakse Kliimaatlase ja avaandmete teenuseid, sealhulgas arendatakse API-lahendusi, uusi visualiseerimisvõimalusi, automaatset andmeuuendust ning kasutajatoe protsesse.

Meteoroloogilise, hüdrololoogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine jätkub kuni 31. detsembrini 2029. 2027. aastal keskendutakse süsteemide edasiarendamisele ja hooldusele, sealhulgas masinõppe ja nowcast-lahendustega toetatud hoiatustele, teenusepidevuse suurendamisele ning regulaarsetele testidele ja harjutustele.

Hüdrometeoroloogilise seirevõrgu ajakohastamisel jätkatakse taristu elutsükli põhistsu uuendamist. Eesmärk on tagada seirejaamade kõrge töökindlus ja ajakohasus ning arendada pilve- ja hübriidlahendusi andmete haldamiseks ja arhiveerimiseks.

Meteoroloogiliste radarite võrgu laiendamisel jätkatakse Vinni radari ehituse ja kasutuselevõttuga ning käivitatakse Kanepi radari hanke- ja ehitustegevused. Samuti kujundatakse välja radarivõrgu ühtne hoolduskorraldus, et parandada ohtlike ilmastikunähtuste tuvastamist ja hoiatuste kvaliteeti.

Uue põlvkonna satelliitandmete kasutuselevõtul liigutakse täismahus kasutamise suunas. Arendatakse automaattooteid ja avalikke rakendusi ning standardiseeritakse töövooge, et parandada ilmainfo ruumilist ja ajalist täpsust ning toetada ohtlike nähtuste kiiremat tuvastamist.

Kliimaprojektsioonide uuendamisel rakendatakse tulemusi teenustes, sealhulgas Kliimaatlases ja CLIDATA süsteemis. Koostöös partneritega laiendatakse stsenaariumide valikut ja erialaste näitajate kasutamist, et toetada kliimamuutustega kohanemise kavandamist.

Tuleohukaardi arendamisel tagatakse üleriigilise operatiivteenuse toimimine ja selle pidev edasiarendamine. Arendustes kasutatakse uusi andmeallikaid, sealhulgas satelliidi- ja mudelandmeid, ning jätkatakse rahvusvahelist koostööd ja andmevahetust.

Lennumeteoroloogia valdkonnas jätkatakse tarkvaralahenduste elutsükli põhise haldamist, sealhulgas hooldus- ja tugiteenuste korraldamist ning töökindluse tagamist. Eesmärk on tagada rahvusvahelistele nõuetele vastav lennumeteoroloogilise teabe standardiseeritud ja turvaline digitaalne andmevahetus.

Tabel 7. Programmi tegevuse ilma- ja kliimaandmed ning prognoosid mõõdikud

Tegevuse mõõdikud	Tegelik		Sihttase					
	2024	2025	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ilmainfo kättesaadavus, % <i>Allikas: Keskkonnaagentuur</i>	99,9	99,9	99	99	99	99	99	99
Uuendatud ilmajaamade osakaal, % <i>Allikas: Keskkonnaagentuur</i>	82,0	95,0	90,0	98	99	100	100	100
Hoiatuste täpsus, % <i>Allikas: Keskkonnaagentuur</i>	92	93,5	90	90	90	90	90	90

Tabel 8. Programmi tegevuse arengusuunad, nende täitmine ja kavandatud tegevused 2027-2030 (ARENGUSUUNDADE JAOTUS JA 2027. a TEGEVUSED SELGUVAD 2027. a TÖÖPLAANI KOOSTAMISE KÄIGUS 2026. a SÜGISEL JA UUENDATAKSE PROGRAMMIS ENNE SELLE KINNITAMIST)

Arengussund	2025 täitmine	2026 tegevused	2027–2030 plaan
Meteoroloogia ja keskkonna avaandmete kättesaadavuse tagamine Meteoroloogiaandmed, keskkonnaandmed ja LIFE SIP AdaptEst projekti raames loodud kliimaprojektsioonid tehakse kättesaadavaks keskkonnaportaali kaudu.	Valmis interaktiivne veebipõhine tööriist Kliimaatlas, mis on avalikustatud keskkonnaportaalis. Kliimaatlas on kliimamuutuste jälgimiseks ja kuvamiseks, mis annab kaartide ja graafikute abil ülevaate mineviku kliimast.	Jätkub meteoroloogia- ja keskkonnaandmete ning kliimaprojektsioonide avaldamine keskkonnaportaalis.	Kliimaatlase ja avaandmete teenuste laiendus (API, uued visualiseeringud); automaatne uuendustsükkel ja kasutajatoe protsess.
Meteoroloogilise, hüdrooloogilise ja keskkonnaseire ning tugisüsteemide arendamine EL struktuuritoetuste perioodi 2021–2027 toel arendatakse seiretaristut ja selle tugisüsteeme kuni 31.12.2029; EL toetuse summa on 5,4 mln eurot.	Hoiatuste keskkonna arendustööd jõudsid Live-eelsesesse seisundisse. Peamised lahendusega kaasnevad uuendused: Hoiatuste väljastamise võimalus neljaks järgmiseks päevaks (1+4), hoiatuste väljastamise võimalus valdade tasemel ja vabakäe polügooni kasutamise võimalus. Hoiatuste koostamine ja edastamine – edastatud 1067 hoiatust (nii veebilehel, e-kirjade kui ka ametlike hoiatustena merendusele).	Arendus jätkub välisvahendite toel. Hoiatuste keskkonna valmimine ja LIVE minek.	Tegevus jätkub kuni 31.12.2029. Jätkaarendus ja hooldus: masinõppe/nowcast-toega hoiatused, teenusepidevuse tugevdamine ning regulaarne testimine ja harjutused.
Hüdrometeoroloogilise seirevõrgu ajakohastamine Tegevus hõlmab seirevõrgu, sealhulgas hüdrometeoroloogijaamade, järkjärgulist uuendamist.	Projekti raames on 2025 aastal uuendatud hüdrometeoroloogijaamade sisseseadet ja taristut ning Kabli keskkonnaseirejaama taristut, samuti arendatakse jätkuvalt keskkonnaseire andmete kogumise, haldamise ja avalikustamisega seotud infotehnoloogilisi süsteeme ja taristut.	Jätkub hüdrometeoroloogilise seirevõrgu ajakohastamine.	Elutsükli põhine taristu uuendamine; jaamade uuendatus >98%; pilve-/hübriidlahendused andmehalduseks ja arhiveerimiseks.
Meteoroloogiliste radarite võrgu laiendamine Radarivõrgu laiendamine aitab parandada ohtlike ilmastikunähtuste tuvastamist ja hoiatuste kvaliteeti.	2025 aastal püstitati Saaremaa radari torn ja jätkusid ehitustööd. Vinni vallas väljastati ehitusluba 12.12.2025. radari püstitamiseks.	Jätkub radarivõrgu laiendamine Vinni ja kanepi vallas üleujutusohu ennetamise projektide raames.	Vinni radari ehitus ja käikulaskmine; Kanepi hanke/ehituse käivitamine; võrgu ühtlustatud hoolduskorraldus.
Üleminek uue põlvkonna satelliitandmetele MTG ja EPS-SG andmete kasutuselevõtt parandab ilmainfo ruumilist ja ajalist lahutusvõimet ning toetab ohtlike nähtuste kiiremat tuvastamist.	Meteosat Third Generation (MTG) andmeid on hakatud aktiivselt kasutama prognooside ning hoiatuste koostamisel	Jätkub üleminek uue põlvkonna satelliitandmetele LIFE SIP AdaptEst projekti raames.	Uue põlvkonna satelliitandmete täismahus kasutus; automaattooted ja avalikud rakendused; töövoogude standardiseerimine.

Kliimaprojektsioonide uuendamine Uuendatud kliimaprojektsioonid annavad sisendi kliimamuutustega kohanemise eesmärkide ja tegevuste planeerimisse.	Toimus kliimainfosüsteemi CLIDATA uuendus ja kasutajakoolitus (KAUR, ATACO, KEMIT). Nii atmosfääri- kui merekliima osas jätkus mineviku ja tuleviku kliimaparameetrite arvutamine ja analüüsimine (TÜ, TALTECH)	Jätkub kliimaprojektsioonide uuendamine LIFE SIP AdaptEst projekti raames. Uuendatud kliimaprojektsioonide arvutamine ja kvaliteedikontroll; tulemuste ettevalmistus avaldamiseks (CLIDATA/Keskkonnaportaal).	Kliimaprojektsioonide rakendamine teenustes (Kliimaatlase/CLIDATA); stsenaariumide ja erialaste näitajate laiendamine koostöös partneritega.
Tuleohukaardi arendus Tuleohukaardi edasiarendus toetab operatiivset ilmateenust ja aitab paremini hinnata tuleohuga seotud riske.	KAUR-KEMIT-TÜ-PäA koostöös on arendatud uus ja detailsem (1x1km), peamiselt radari sademeandmetel põhinev tuleohukaardi rakendus, mille abil saavad KAUR sünoptikud hinnata ja prognoosida tuleohtu senisest paremini ja detailsemalt. Samuti anda koos Päästeametiga hoiatusi. Tuleohukaart on toimiv ja kättesaadav ilmateenistus.ee kodulehel ja riiklikus ilmaäpis ILM+.	Jätkub tuleohukaardi arendus LIFE SIP AdaptEst projekti raames. Tuleohukaardi edasiarendus (kasutajaliides, validatsioon); integreerimine hoiatuste töövoogudega ja Päästeameti koostöö süvendamine.	Operatiivne üleriigiline teenus ja pidev parendus; uued andmeallikad (satelliit, mudelid) ning rahvusvaheline koostöö/andmevahetus.
Lennumeteoroloogia Teenuse eesmärk on tagada rahvusvahelistele nõuetele vastav võimekus lennumeteoroloogilise teabe standardiseeritud ja turvaliseks digitaalseks andmevahetuseks.	2025 aastal alustati sobiva tarkvara lahenduse analüüsiga. Erinevate osapoolte arutelud ja rahvusvahelise praktikaga tutvumine.	Plaanis on uute tarkvaralahenduste soetamine ja kasutuselevõtt lennumeteoroloogia teenuse valdkonnas.	Tarkvaralahenduste elutsükli põhine haldus, sh hooldus- ja tugiteenuste korraldamine ning töökindluse tagamine

Eesmärk: Keskkonnahoidliku arengu tervikliku elluviimise koordineerimine ja keskkonnateadlikkuse (sh keskkonnahariduse) poliitika kujundamine ja rakendamine.

Programmi tegevus hõlmab keskkonnahoidliku arengu koordineerimist ja seiret „Majanduse, julgeoleku ja keskkonna koostöösuundade 2030“ alusel, juhtkomisjoni ja võrgustike töö korraldamist, kohalike omavalitsuste kaasamist, keskkonnahoidliku arengu seiremõõdikute avaldamist ning andmete kättesaadavuse parandamist. Samuti hõlmab tegevus keskkonnaprogrammi vahendite suunamist, EMASi ja ELi ökomärgise edendamist, ettevõtete kestlikkusaruandluse lihtsustamise võimaluste otsimist, keskkonnaväidete õigusraamistiku rakendamist, roheinvesteeringute soodustamist ning keskkonnahoidlike riigihangete edendamist.

Lisaks hõlmab tegevus keskkonnahariduse ja -teadlikkuse tegevuskava elluviimist koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga, keskkonnahariduse kvaliteedi arendamist, õppe- ja teavitustegevusi, näituste korraldamist, muuseumikogude arendamist, kodanikuteaduse edendamist ning keskkonnateadlikkuse uuringute läbiviimist.

Tegevuse peamised rahastussuunad 2027. aastal on keskkonnaprogrammi vahendid summas 3,06 mln eurot, ning Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste vahendid summas 1,3 mln eurot looduspõhiste lahenduste ja linna ökosüsteemide toetamiseks ning kohalike omavalitsuste ja avaliku sektori võimekuse suurendamiseks.

Programmi tegevuste elluviimisel on keskne roll Kliimaministeeriumil. Eesmärkide saavutamisse panustavad ka Keskkonnaagentuur, kes tegeleb muu hulgas EMASi ja ELi ökomärgise valdkonnaga, ning Eesti Loodusmuuseum, kes viib ellu näituste, haridusprogrammide, sündmuste ja teavitustegevustega seotud ülesandeid. KIKi keskkonnateadlikkuse ja -hariduse arenduskeskus koordineerib keskkonnahariduse üleriigilist ja piirkondlikke võrgustikke ning pakub eesmärgipärast õpi- ja tegutsemiskeskonda.

2027. a olulisemad tegevused:

2027. aastal jätkatakse keskkonnahoidliku arengu koordineerimist ning riigi, kohalike omavalitsuste ja huvirühmade koostöö toetamist. Jätkub keskkonnahoidliku arengu võrgustike töö ja infovahetus, et tagada tegevuste koordineeritus eri osapoolte vahel.

Keskkonnahoidliku arengu andmevärava arendamisel jätkatakse andmete automaatse uuendamise lahenduste arendamist ning mõõdikute ja andmete jooksvat täiendamist ja analüüsimist. Eesmärk on muuta keskkonnahoidliku arengu edenemine paremini nähtavaks ning toetada otsuste tegemist ajakohaste andmetega.

Kohalike omavalitsuste toetamisel jätkatakse süsteemset nõustamist projektide ettevalmistamisel ja elluviimisel, rahvusvaheliste partnerluste loomisel ning heade

praktikate levitamisel. Sellega toetatakse omavalitsuste võimekust kasutada Euroopa Liidu rahastusprogramme ning ellu viia keskkonnahoidlikku arengut toetavaid projekte.

Keskkonnaprogrammi vahenditest jätkatakse keskkonnakaitse- ja keskkonnateadlikkuse projektide toetamist. Tegevused hõlmavad keskkonnahariduslike õppeprogrammide ning teadlikkust suurendavate projektide rahastamist.

Ettevõtete keskkonnahoidliku majandamise toetamiseks jätkatakse EMASi ja ELi ökomärgise teadlikkuse suurendamist. Rahaliste võimaluste olemasolul jätkatakse digitaliseerimislahenduste, mentorlus- ja nõustamistegevuste, analüüside ning juhendmaterjalide arendamist. Keskkonnaväidete õigusraamistiku rakendamisel jätkub koostöö asjaomaste osapoolte vahel ning ettevõtete juhendamine, et toetada Euroopa Liidu ühtset lähenemist ja tõlgendamist.

Kestlikkusaruandluse lihtsustamiseks otsitakse rahaliste võimaluste olemasolul lahendusi vabatahtliku kestlikkusaruandluse standardi ja EMASi aruande paremaks sidumiseks. Eesmärk on töötada välja juhised nende lihtsamaks koosrakendamiseks, sealhulgas andmete ühekordse esitamise ja ristikasutuse kaudu. EMASi ja ELi ökomärgise taotlusprotsessi digitaliseerimisel jätkuvad vastavalt rahalistele võimalustele menetlusprotsesside digitaliseerimise uuringud, prototüüpide ja arenduste ettevalmistamine ning EMASi keskkonnaaruande digitaliseerimisega seotud tegevused. Samuti jätkuvad tegevused valdkondlike AI-nõustajate väljatöötamiseks.

Kliima- ja keskkonnahariduse arendamisel koordineerib keskkonnahariduse arenduskeskus piirkondlike võrgustike loomist ja käivitamist ning valmistab ette valdkonda arendavaid projekte. Riikliku keskkonnahariduse programmi raames jätkub koostöö eri osapoolte vahel ning võimaluste piires arendatakse keskkonnahariduslikku huvitegevust ja noortekeskuste nõustamist. Jätkuvad ka keskkonnahariduse võrgustiku reformiga seotud tegevused, sealhulgas kvaliteedisüsteemi, rahastusmudeli, täienduskoolituste ja koostööprojektide arendamine.

EU Horizoni partnerluse „Social Transformations and Resilience“ puhul oodatakse 2027. aasta esimeses kvartalis Euroopa Komisjoni otsust taotluse kohta. Positiivse otsuse korral on võimalik 2027. aastal välja kuulutada esimene taotlusvoor. Esimesi teadustööde tulemusi on oodata eeldatavalt aastatel 2029–2030.

„Majanduse, julgeoleku ja keskkonna koostöösuunad 2030“ raames jätkub ettevõtete kliimasõbralike pilootprojektide ja investeeringute toetamine ning võimaluse korral valmistatakse ette uus taotlusvoor.

Tabel 9. Programmi tegevuse keskkonnateadlikkus ja keskkonnahoidlik areng mõõdikud

Tegevuse mõõdikud	Tegelik		Sihttase					
	2024	2025	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Keskkonnaharidusprogrammides õpilaste osaluskordade arv <i>Allikas: KIK</i>	115 000	60 000	130 000	130 000	130 000	130 000	130 000	130 000
Väljastatud EMAS registreerimistunnistuste arv <i>Allikas: KAUR</i>	21		22	24	26	28	29	30
Väljastatud ELi ökomärgisega toodete ja teenuste arv <i>Allikas: KAUR</i>	1789				1900	2000	2100	2125

Tabel 10. Programmi tegevuse arengusuunad, nende täitmine ja kavandatud tegevused 2027-2030 (ARENGUSUUNDADE JAOTUS JA 2027. a TEGEVUSED SELGUVAD 2027. a TÖÖPLAANI KOOSTAMISE KÄIGUS 2026. a SÜGISEL JA UUENDATAKSE PROGRAMMIS ENNE SELLE KINNITAMIST)

Olulised arengusuunad	2025 täitmine	2026 tegevused	2027–2030 plaan
Keskkonnahoidliku arengu ametnike ja huvirühmade võrgustiku koordineerimine Eesmärk on hoida riigi ja KOV tasandi koostöö ning keskkonnahoidliku arenguga seotud infovahetus toimivana.	Eraldi riigiametnike inforingi ei tehtud. Toimis KOV tasandi võrgustik. Lisaks avaldati regulaarset infokirja.	Jätkub senine tegevus	Jätkub senine tegevus
Keskkonnahoidliku arengu andmevärv Eesmärk on teha edenemine nähtavaks riigi ja võimalusel ka KOV tasandil.	Konsulteeriti ministeeriumitega mõõdikute sobivuse, andmete kvaliteedi ja operatiivsuse osas. Tehti tehnilised tööd andmevärava keskkonnaportaali paigutamiseks, koostati mõõdikute tekstid ja Tableau lahendus ning töötati välja meetoodika arengusuuna näitamiseks.	Prelive ettevalmistus, andmevärava avalikustamine mais. Jätkub töö KOV tasandi andmete saamiseks ja andmete automaatse uuendamise arendus.	Jätkub andmete automaatse uuendamise arendamine ning mõõdikute ja andmete jooksev täiendamine ja analüüs.
KOVide toetamine ELi rahastusprogrammide (sh otsetoetuste) kasutamisel. Toetatakse omavalitsusi projektiideede sõnastamisel, sobivate rahastusprogrammide ja vajadusel partnerite leidmisel ning taotluste ettevalmistamisel.	Kliimaministeerium koordineeris KOVide nõustamist Euroopa Liidu rahastusvõimaluste kasutamisel, vahendas teavet ning toetas projektialgatuste ettevalmistamist ja partnerite leidmist.	Alustati koostöös KIKiga EL otsetoetusvõimaluste osas teadlikkuse suurendamise projektiga, mille eesmärk on toetada ja nõustada Eesti KOVe ja ettevõtteid EL otsetoetuste taotlemisel. Toimuvad infopäevad, regionaalsed projektiidee töötoad ja projektitaotluste kirjutamise meistriksid. Jätkub omavalitsuste toetamine seotud arendusprojektide ettevalmistamisel; plaanis on ligikaudu 20 omavalitsuse külastust.	Jätkub KOVide süsteemne toetamine projektide ettevalmistamisel ja elluviimisel, rahvusvaheliste partnerluste loomisel ning parimate praktikate levitamisel.
Keskkonnaprogrammi vahendite suunamine keskkonnakaitse ja -teadlikkuse projektidele Toetatakse keskkonnahariduslikke õppeprogramme ja teadlikkust kasvatavaid projekte.	KIK toetas keskkonnateadlikkuse alaprogrammist keskkonnahariduslike õppeprogrammide läbiviimist ja keskkonnateadlikke projekte.	KIK jätkab keskkonnateadlikkuse alaprogrammist samalaadsete tegevuste toetamist.	Tegevus jätkub.
EMASi ja ELi ökomärgise teenuse arendamine ja teadlikkuse suurendamine Eesmärk on toetada ettevõtete keskkonnahoidlikule majandusele usaldusväärsete keskkonnajuhtimissüsteemide ja märgiste kaudu.	Õpiti Norra Luigemärgise kogemusest, osaleti Innosprindis, loodi Keskkonnaportaali uus infoleht, moodustati ELi ökomärgise koostöövõrgustik ning alustati interaktiivsete juhiste ja sündmusteenuse prototüübi väljatöötamist. Toimused teabepäevad ja teadlikkuse kampaania.	EMASi rakendamise ja ELi ökomärgise turismivaldkonna interaktiivsed juhised ning sündmusteenuse prototüübid. Jätkub võrgustiku töö, teadlikkuse tegevused ja arendused ettevõtja digivärava suunal.	Jätkuvad teadlikkuse suurendamise tegevused ja rahaliste võimaluste olemasolul digitaliseerimise lahendused (toodud eraldi punktis), mentorlus- ja nõustmistevõrgustik, analüüsid ja juhendmaterjalid.
Keskkonnaväidete õigusraamistiku rakendamine	Roheväidete direktiivi läbirääkimised olid pausil.	Roheväidete direktiivi läbirääkimised endiselt pausil. Koostöös MKMi ja TTJaga jätkub tarbijate võimendamise	Jätkub koostöö osapoolte vahel ning ettevõtete juhendamine ELi ühtse

Eesmärk on valmistuda uute keskkonnaväidete reeglite rakendamiseks võimalikult vähese halduskoormusega.		direktiivi rakendamine; loodud on töökanal, koostatakse ühtseid sõnumeid ja KKKd ning korraldatakse teabepäevi.	lähenemise ja tõlgenduse toetamiseks.
Valdkondlike teekaartide koostamine koos erialaliitudega Teekaardid peavad kirjeldama roheülemineku võimalusi, takistusi ja vajalikke tegevusi eri sektorites.	Koostatud 8 teekaarti.	2026 täiendatakse kliimakindla majanduse seaduse tööstuse teekaarti.	2027–2030 plaan.
Kestlikkusaruandluse lihtsustamise lahenduste otsimine Eesmärk on vähendada ettevõtete halduskoormust ja kasutada paremini juba olemasolevaid keskkonnaandmeid.	Kaardistati ESRS keskkonnavaldkonna standardid ja tutvustati neid Rahandusministeeriumile, kuid juhendite väljatöötamine jäi omnibus-ettepaneku tõttu pausile. Koostöös KAURiga alustati katsetusi avaandmete kasutamiseks.	Toimib ministeeriumiteülene koostöövõrgustik. Pärast vabatahtliku kestlikkusaruandluse standardi avalikku konsulteerimist hinnatakse, millist tuge ja andmeid on vaja edasi arendada.	Rahaliste vahendite olemasolul vabatahtliku standardi ja EMASi aruande sünergias ja juhised, kuidas neid omavahel lihtsalt koos toimima panna, sh andmete üheksordne esitamine ja riskasutamine.
EMASi ja ELi ökomärgise taotlusprotsessi digitaliseerimine Eesmärk on vähendada ettevõtete ja riigi halduskoormust ning lihtsustada taotlemist.	KOTKASega seotud arendused ei jõudnud ellu minna. Alustati EMASi interaktiivse juhendi tegemist ning jätkati sobivate lahenduste ja rahastuse otsimist.	EMASi rakendamise interaktiivne juhised ; oodatakse Euroopa Komisjoni otsust EMASi EL-ülese digilahenduse kohta. Jätkub lahenduste otsimine ning AI-põhise virtuaalse nõustaja testimine.	Vastavalt rahalistele võimalustele jätkuvad digitaliseerimised (nii menetlusprotsesside digitaliseerimise uuringud, prototüübid kui arendused kui ka EMASi keskkonnaaruande digitaliseerimine). Kuna need eeldavad olemasolevat digikeskkonda, siis on vaja see enne leida ja tellida ärianalüüseid.jätkuvad ka tegevused valdkondlike AI nõustajate suunal.
Avaliku sektori KHG ja keskkonnajalajälje hindamised Riik peab olema keskkonnahoidlikule majandusele eeskujuks ja kujundama selle põhjal ka vähendamistegevused.	2024. aastal viidi KHG ja keskkonnajalajälje hindamine läbi ministeeriumides ja 13 allasutuses.	Rakendatakse keskkonna- ja KHG jalajälje vähendamise tegevuskava rakenduskava.	Edasine hindamine toimub 5. aastase intervalliga ja järgmine hindamine toimub 2029. A. Keskkonnajalajälje ja kasvuhoonegaaside hindamine hakkab toimuma intervallina, iga 5 – aasta tagant ja järgmine kord on 2030. aastal (hindame 2029. aasta KHG ja keskkonnajalajälge).
Keskkonnahoidlike riigihangete osakaalu suurendamine Eesmärk on laiendada kriteeriumide kasutamist ja tugevdada hankijate võimekust.			
Kliima- ja keskkonnahariduse kompetentsikeskuse loomine	Arenduskeskus alustas tööd jaanuar 2026.	KIKi juures alustas tööd keskkonnahariduse arenduskeskus (KAKK)	Arenduskeskus koordineerib piirkondlike võrgustike loomist ja

Kompetentsikeskus peab koordineerima arendusprojekte, võrgustikke, koolitusi ja teavitust.			käivitamist; hiljem taotleb ja viib ellu valdkonda arendavaid projekte.
Riikliku keskkonnahariduse programmi rakendamine Eesmärk on tugevdada koostööd haridusasutuste, keskuste ja kogukondade vahel ning lõimida keskkonnaharidus eri tegevustesse.	Riikliku keskkonnahariduse programmi raames toimus 2025.a. ettevalmistus HTMiga KIKi keskkonnahariduse arenduskeskuse loomiseks	KLIM ja KIKi keskkonnahariduse arenduskeskus arendavad koostööd erinevate võrgustike vahel.	Vastavalt võimalustele arendatakse keskkonnahariduslikku huvitegevust ja noortekeskuste nõustamist; jätkub koostöö eri osapoolte vahel.
Keskkonnahariduse võrgustiku reform Fookuses on kvaliteedisüsteem, rahastusmudel, täiendkoolitused ja koostööprojektid.	KIKi keskkonnahariduskeskuste rahastusmudeli muudatus korraldati.	Kvaliteedisüsteemi arendamine jätkub koostöös Eesti Keskkonnahariduse Ühinguaga.	Tegevus jätkub
EU Horizoni partnerlus “Social Transformations and Resilience” Partnerlus võimaldab suunata ELi teadustööd sotsiaalse kaitse, tulevikuoskuste ja õiglase ülemineku teemades.	Esitati partnerluse sooviavaldused ja anti rahastuse lubadus. KLIM huvi on õiglase ülemineku sambas	Kinnitatakse kandidaatriikide osalus, rollid ja uuringuteemad.	2027 I kv oodata komisjonilt vastust taotlusele, seejärel saaks esimese vooru välja kuulutada 2027, esimesi teadustööde tulemusi oodata ilmselt 2029/2030
„Majanduse, julgeoleku ja keskkonna koostöösuunad 2030” ettevalmistamine ja rakendamine Tegevus on rohereformi tegevusplaani 2023–2025 jätk ning seob keskkonnahoidliku arengu tugevamalt ühiskondlik-poliitilise kontekstiga.	Kava koostamiseks koguti ettepanekuid koosloome seminaridel, konsulteeriti ministeeriumitega ja telliti julgeoleku ja roheülemineku poliitikasoovituste analüüs.	Juhtkomisjon kinnitas kava veebr 2026; elluviimist alustatakse õiglase ülemineku dialoogide ja teadlikkuse töösuunal ning julgeoleku ja keskkonnahoidliku arengu koostoime looduse ning ringsuse tegevussuundade põhjal.	Järgmised töösuunad otsustatakse vastavalt poliitilisele ja geomajanduslikule olukorrale
Taaste- ja vastupidavuskava “ettevõtete rohepöörde rakkerühma” korraldamine Tegevus seob RRFi meetmete mõju hindamise ja ettevõtete rohepöörde toe.	Toimus kaks rakkerühma kohtumist ja meetmete ülevaatamine.	Korraldatakse viimane rakkerühma kohtumine, tuuakse välja meetmete mõju ja otsustatakse rakkerühmas osalenud organisatsioonidega töö jätkamise vajadus	Programmid on ametlikud lõppenud
Ettevõtete kliimasõbralike pilootprojektide ning investeringute toetamine Toetatakse eelkõige tootmise ja taristu kliimasõbralikke arendusi, et aidata rohetehnoloogiatel jõuda piloteerimisest laiemasse kasutusse, sh kinnipüütud süsiniku turu arendamine ja CCS tehnoloogiate arendamine energiamahukates tööstusharudes.	2025 Rahastatud projekte 7 308 927 euro ulatuses.	Jätkub projektide elluviimine ja võimalusel uue vooru ettevalmistamine	Jätkub projektide elluviimine ja võimalusel uue vooru ettevalmistamine

7. Programmi juhtimiskorraldus

Programmi on koostanud Kliimaministeerium koostöös asjaomaste haldusala asutustega. Programm koostatakse neljaks aastaks, pidades silmas strateegilisi eesmärgi, Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi ja riigi pikaajalise strateegia „Eesti 2035“ eesmärgi. Programmi kinnitab energeetika- ja keskkonnaminister pärast 2027. aasta riigieelarve seaduse vastuvõtmist ning see avalikustatakse Kliimaministeeriumi veebilehel. Programmi täiendatakse igal aastal ühe aasta võrra ning see on kooskõlas riigi eelarvestrateegiaga ja riigi rahaliste võimalustega.

Programmi tegevuste eesmärgi aitavad toetada tulemusvaldkonna „Kliima, energeetika ja elurikkus“ teised programmid ning „Elukeskkond, liikuvus ja merendus“ tulemusvaldkonna programmid.

Programmis seatud eesmärkide saavutamise ja mõõdikute seiramise eest vastutab Kliimaministeerium koostöös asjaomaste haldusala asutustega. Programmi täitmisest antakse aru järgmises programmis perioodil 2028-2031.

Programm annab suuna välisvahendite planeerimisele ja kasutamisele.

Programmi elluviimist juhib Kliimaministeeriumi Euroopa liidu ja välisasjade asekancler.

Vajaduse korral moodustatakse Kliimaministeeriumi poolt täiendavaid töörühmi ja korraldatakse arutelusid programmi elluviimisega seotud poolte ja huvirühmadega.

Lisa 1. 2025. a programmi ja programmi tegevuste eelarve täitmine

Tabel 11. 2025. a programmi ja programmi tegevuste eelarve täitmine

	Esialgne eelarve (tuhat eurot)	Lõplik eelarve (tuhat eurot)	Täitmine (tuhat eurot)
Rohereformi ja kliimapoliitika programm			
Kulud	-34 711	-247 758	-22 593
Kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine			
Kulud	-14 677	-231 394	-8 883
Ilma- ja kliimaandmete, -prognooside ja -hoiatuste tagamine			
Kulud	-3 410	-4 629	-4 737
Rohereformi, keskkonnateadlikkuse ja -hariduse edendamine			
Kulud	-16 624	-11 736	-8 973

Lisa 2. Programmi teenuste kirjeldus

Teenuse nimi	Eesmärk ja kirjeldus
Programmi tegevus 1. Kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine	
Kliimapoliitika kujundamine ja rakendamine (KLIM kliimaosakond)	Horisontaalselt on tagatud kliimapoliitika eesmärkide kaasamine eri valdkondades, aruandluskohustuste tähtaegne ja nõuetele vastav täitmine.
LULUCF analüüside tegemine ja aruannetesse sisendi andmine (KAUR)	Kliima valdkonnas selgituste, hinnangute, prognooside ja järelduste tegemine, mis on sisendiks kliima otsuste tegemisel. Kliima valdkonna (LULUCF) andmestike analüüsimine, prognoosimudelite arendamine ja tulemuste tõlgendamine ning ekspertteadmiste jagamine. Teenuse osutamiseks vajalikud keskkonnaandmed kogutakse peamiselt riikliku keskkonnaseire programmi raames ja statistilise metsa inventeerimise tegemisel.
Kliimapoliitika rakendamine (KeA)	Tagada kliimapoliitika nõuete täitmine ja seeläbi võimaldada ettevõtjate kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamine. Keskkonnaamet väljastab ettevõtjatele esimese ja teise kauplemissüsteemi lube ning süsiniku piirimeetme tegevuslube. Tähtsal kohal on ettevõtjate nõustamine esitatavate aruandlusvormide ja taotluste täitmise osas. Keskkonnaamet kontrollib ettevõtjate esitatud seirekavasid, aruandeid, taotlusi ja annab tagasisidet ning vajaduse korral kiidab esitatud vormid heaks. Väga oluline on tagada, et ettevõtjad täidavad neile õigusaktidega sätestatud kohustusi ja oleksid kursis ka oma õigustega. Kohustuste täitmise tagamiseks saadab Keskkonnaamet ennetavalt meeldetuletusi, kuid teeb ka järelkontrolle. Keskkonnaamet annab sisendit ka strateegilistesse dokumentidesse seoses kliimamõju hindamisega.
Programmi tegevus 2. Ilma- ja kliimaandmed ning prognoosid	
Ilmavaatluste korraldamine ning ilma- ja kliimaandmete avaldamine (KAUR)	Eesmärk: Varustada ühiskonda ilmavaatlusandmetega. Seirejaamades kogutavad ilmavaatlusandmed salvestatakse automaatselt andmebaasidesse, toimub kvaliteedikontroll, avalikustatakse www.ilmateenistus.ee ja keskkonnaportaali lehel ja edastatakse klientidele. Teenuse osutamiseks vajalikud andmed kogutakse peamiselt hüdroloogia ja meteoroloogia seirevõrgu abil.
Ilma- ja kliimaandmete analüüside tegemine ja eksperthinnangute andmine (KAUR)	Eesmärk: Analüüside ja prognooside andmine ilmastikust sõltuvate otsuste tegemiseks. Ülevaade ilmastikust ja kliimast, mis annab aluse otsuste tegemiseks. Ülevaated ja analüüsid avalikustatakse Keskkonnaportaalis (www.keskkonnaportaali.ee). Teenuse osutamiseks vajalikud keskkonnaandmed kogutakse peamiselt meteoroloogilise ja hüdrooloogilise seire tegemisel.
Ilmaprognooside ja hoiatuste koostamine (KAUR)	Ilmaprognooside ja hoiatuste koostamine maismaa, mere ja siseveekogude osas. Mudelprognooside koostamine, sh satelliidi ja radari andmete kasutamine ning nende põhjal analüüside ja eksperthinnangute andmine. Ilmaprognoosid ja hoiatused kättesaadavad kõigil www.ilmateenistus.ee ja ILM+ äpis.
Lennumeteoroloogia prognoosid ja hoiatused (KAUR)	Lennundussektori toimimiseks ja töötamiseks vajaliku ilmaprognoosi, instruktaži ja konsultatsiooni andmine. Meteoroloogiliste prognooside koostamine spetsiaalselt lennundussektori tellimusel arvestades vastavaid nõudeid. Lennumeteoroloogia teenus vastab ISO 9001:2015 standardile
Lennumeteoroloogia ilmavaatlus (KAUR)	Lennundussektori toimimiseks ja töötamiseks vajaliku ilmavaatluse tagamine vastavalt lennundussektori tellimusel arvestades vastavaid nõudeid. Lennumeteoroloogia ilmavaatlusteenus vastab ISO 9001:2015 standardile.
Programmi tegevus 3. Keskkonnateadlikkus ja keskkonnahoidlik areng	
Keskkonnahoidliku arengu tervikliku elluviimise koordineerimine (KLIM)	Keskkonnahoidliku arengu koordinatsioon ja infovahetuse tagamine, kohalike omavalitsuste võrgustiku koordineerimine. Keskkonnahoidliku arengu seiremõõdikute kokku leppimine ja andmete kättesaadavuse tagamine, sh kohalike omavalitsuste tasandil. Puhta tehnoloogia investeeringute soodustamine, kliimakindla majanduse tööstuse teekaardi elluviimise korraldamine, EMAS ja ökomärgiste teadlikkuse kasvatamine, ettevõtete kestlikkusaruandluse lihtsustamiseks lahenduste leidmine. Keskkonnahoidlike riigihangete edendamine, vastavate kriteeriumite kehtestamine ja teadlikkuse suurendamine. Riigiasutuste kasvuhoonegaaside ja keskkonnajalajälje hindamiste jalajälje vähendamise tegevuskava koordineerimine.

Keskkonnateadlikkuse (sh keskkonnaharidus) poliitika kujundamine ja rakendamine (KLIM)	Ressursside tõhusam ja sihipärasem kasutamine keskkonnateadlikkuse edendamisel. Keskkonnahariduse ja -teadlikkuse tegevuskava elluviimine koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga, sh edendatakse keskkonnahariduse kvaliteeti ning keskkonnahariduse asutuste koostööd erinevate osapooltega, korraldatakse loodushariduslikke näituseid ja üritusi, edendatakse muuseumikogusid ja kodanikuteadust, korraldatakse keskkonnaalaseid õppeprogramme ja teavitussyritusi ning koostatakse ja levitatakse teabematerjale, avaldatakse keskkonnateavet ning korraldatakse keskkonnateadlikkuse uuringuid. Kliima- ja keskkonnahariduse kompetentsikeskuse töö nõustamine.
Keskkonnateadlikkust suurendavate näituste, koolituste, haridusprogrammide, sündmuste korraldamine ning teavitustegevused (Eesti Loodusmuuseum)	Ühiskonna loodusteadlikkus on suurenenud, Eesti elanikel on keskkonnaseisundist parem ülevaade. Keskkonnahariduslike näituste, koolituste, haridusprogrammide ja sündmuste korraldamine ja teavitustegevused eesmärgiga suurendada/edendada elanikkonna loodusteadlikkust. Teavitustegevusteks ja -kanaliteks on: meediakajastused ja -artiklid, reklaamid, ELM-i koduleht ja infokiri ning sotsiaalmeediakanalid (FB, Instagram jt). Loodusmuuseumi uue hoone rajamine loodusmaja koosseisus ning sinna „Kooselu kunsti“ teemalise püsiekspositsiooni loomine. Uue loodusmuuseumi pakutavate teenuste sisustamine lähtuvalt kaasaegse muuseumi kontseptsioonist.
Muuseumikogu korraldamine ja loodusteaduslik uurimistöö (Loodusmuuseum)	Looduses toimuvate muutuste arhiveerimiseks loodud muuseumikogu korraldamine ja loodusteaduslik uurimistöö. Looduses toimuvate muutuste arhiveerimiseks loodud muuseumikogu korraldamine. Selle teaduskogude nõuetele vastav arendamine, täiendamine, uurimine ja avalikkusele kättesaadavaks tegemine. Looduse andmeruumi arendamine ja avaandmetega täiendamine. Loodusteaduslike uurimistööde juhendamine ja retsenseerimine ning teadus- ja populaarteaduslike kirjutiste avaldamine; loodusvaldkonna kodanikuteaduse edendamine ning konsultatsioonide andmine.
Keskkonnateabe avaldamine (KAUR)	Keskkonnateadlikkuse suurendamine. Edastada sihtrühmadele arusaadavat, selgelt ja lihtsasti mõistetavat ajakohast keskkonnainfot sobivates vormides ja kanalite kaudu. Keskkonnateabe avaldamiseks on loodud keskkonnaportaali (www.keskkonnaportal.ee). Keskkonnaportaali eesmärk on pakkuda ühtset ligipääsu eri andmekogudes hoitavatele keskkonnaandmetele, anda keskkonnast, selle kvaliteedist ja sellele avalduvatest surveteguritest terviklik, põhjuslikult ja ruumiliselt seostatud ülevaade.
Valdkonnaülese keskkonnanalüüsi tegemine (KAUR)	Valdkonnaüleste keskkonnanalüüside andmine keskkonnateadlike otsuste tegemiseks. Valdkonnaülese keskkonnanalüüsi koostamisel analüüsitakse eelkõige keskkonnaandmeid, et avastada keskkonnas toimuvaid muutusi ning selgitada välja nende võimalikud põhjused ja pikaajalised suundumused. Teenuse osutamiseks vajalikud keskkonnaandmed kogutakse peamiselt riikliku keskkonnaseire programmi raames ja vajadusel tehakse täiendavaid uuringuid.
EL-i Ökomärgise kasutusõiguse taotlemine toodetele ja teenustele (KAUR)	EL ökomärgis aitab kaasa ettevõtete keskkonnamõju vähendamisele, toodete keskkonnasõbralikkuse tõstmisele ja ressursikasutuse vähendamisele. EL-i ökomärgise kasutusõiguse taotluste menetlemine ja ökomärgise väljastamine (sh keelduv otsus). Ökomärgise kaebuste menetlemine ja kontroll.
ELi keskkonnajuhtimis- ja keskkonnanõuditeerimissüsteemi tunnistuse taotlemine (KAUR)	EMAS vähendab ettevõtete keskkonnamõju, tõstab toodete keskkonnasõbralikkust ja vähendab/tasakaalustab ressursikasutust. EMASi sertifikaadi taotluste menetlemine, tunnistuste väljastamine ja iga-aastaste keskkonnanõuditeerimise kontrollimine.

Lisa 3. Mõõdikute kirjeldus

Tabel 12. Mõõdikute kirjeldus

Mõõdik/Sihttase	Mõõdiku selgitus
Tulemusvaldkonna mõõdikud	
Keskkonnateadlikkuse indeks (%) <i>Allikas: Kliiministerium</i>	Keskkonnateadlikkuse indeks (%) näitab elanike keskkonnateadlikkuse taset ehk seda, kui hästi inimesed mõistavad keskkonna- ja kliimaprobleeme, teadvustavad oma tegevuse mõju keskkonnale ning on valmis rakendama keskkonnahoidlikke käitumisviise.
Kasvuhoonegaaside summaarne heitkogus, mln tonni CO ₂ ekvivalenti <i>Allikas: Riiklik KHG inventuur</i>	Mõõdik näitab Eestis tekkivate kasvuhoonegaaside koguhulka aastas CO ₂ ekvivalendis ning võimaldab hinnata edenemist kliimamuutuste leevendamisel ja heitmete vähendamise eesmärkide saavutamisel.
Programmi mõõdikud	
Keskkonnahoidlike hangete osakaal riigihangetest (arvust % / rahalisest mahust %) <i>Allikas: RTK</i>	Mõõdik näitab keskkonnakriteeriume sisaldavate riigihangete osakaalu kõigist riigihangetest nii arvu kui rahalise mahu järgi ning võimaldab hinnata avaliku sektori panust keskkonnahoidliku ja kestliku majanduse edendamisse.
Kliimariske teadvustavate ja vastavaid meetmeid võtnud inimeste osakaal, % <i>Allikas:</i>	2023. aastal läbiviidud Eurobaromeetri uuringu kohaselt oli kliimamuutuste vastu meetmeid võtvate inimeste osakaal 48%. 2025. aastal läbiviidud uuringu kohaselt on meetmeid võtnud inimeste osakaal tõusnud 4% võrra, 52%ni. Samas on vastav näitaja EL keskmise võrdluses langenud 63%lt 59%le. Sellele vaatamata, on viimase läbiviidud kliimateadlikkusele orienteeritud Eurobaromeetri uuringu järgi eestlased ühed ELi kõige kliimaskeptilisemad, pidades kliimamuutust mitte väga tõsiseks probleemiks 28% ja üldse mitte tõsiseks probleemiks 10% vs EL keskmine vastavalt 12% ja 2%. Kuivõrd Eurobaromeeter viib kliimateadlikkuse uuringut läbi iga kahe aasta tagant, siis 2026. aastaks mõõdikut ei seata, vaid seatakse mõõdik 2027. aastaks.
Programmi tegevuse Kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine mõõdikud	
Kohalike omavalitsuste osakaal, kes on koostanud kliima ja energiakava, % <i>Allikas: Kliiministerium</i>	Mõõdik näitab kliima- ja energiakava koostanud kohalike omavalitsuste osakaalu kõigist omavalitsustest ning võimaldab hinnata kliima- ja energiapolitika strateegilise planeerimise ulatust kohalikul tasandil.
Programmi tegevuse Ilma- ja kliimaandmed ning prognoosid mõõdikud	
Ilmainfo kättesaadavus, % <i>Allikas: Keskkonnaagentuur</i>	Ilmainfo kättesaadavus (%) - mõõdik näitab, kuivõrd järjepidevalt on sihtrühmad varustatud operatiivse meteoroloogilise teabega. Kõrge kättesaadavus tagab, et andmed, prognoosid ja hoiatused on kasutajale alati saadaval, mis on eelduseks riskide maandamisele ja õigeaegsetele otsustele maismaal, merel ja õhus.
Uuendatud ilmajaamade osakaal, % <i>Allikas: Keskkonnaagentuur</i>	Uuendatud ilmajaamade osakaal (%) - mõõdik kajastab meteoroloogiliste andmete kogumise taristu kaasaegsust ja töökindlust. Mida suurem on uuendatud ilmajaamade osakaal, seda täpsemad ja usaldusväärsemad on andmed, mis omakorda on aluseks kvaliteetsete prognoosidele ja hoiatustele.
Hoiatuste täpsus, % <i>Allikas: Keskkonnaagentuur</i>	Hoiatuste täpsus (%) - mõõdik näitab, kui usaldusväärselt hoiatused vastavad tegelikele ilmastikuoludele. Täpsemad hoiatused vähendavad valehäireid ja suurendavad sihtrühmade valmisolekut kriitilistes olukordades. Hoiatuste täpsus on otsene näitaja, kuivõrd meteoroloogiline teave aitab ennetada kahjusid ja tagada ohutus.
Programmi tegevuse Keskkonnateadlikkus ja keskkonnahoidlik areng mõõdikud	
Keskkonnaharidusprogrammides õpilaste osaluskordade arv <i>Allikas: KIK</i>	Keskkonnainvesteeringute Keskuse kaudu toetuse saanud keskkonnahariduslikes õppeprogrammides osalenud õpilaste arv näitab, mitu õpilast on osalenud keskkonnaharidusprogrammides aasta jooksul. Mõõdik kajastab keskkonnahariduse

	tegevuste ulatust ja kättesaadavust ning annab ülevaate sellest, kui suurel määral jõuavad keskkonnahariduslikud õppevõimalused õpilasteni.
Väljastatud EMAS registreerimistunnistuste arv <i>Allikas: KLIM</i>	Mõõdik Väljastatud EMAS registreerimistunnistuste arv näitab nende organisatsioonide arvu, kellele on väljastatud kehtiv EMAS registreerimistunnistus. Mõõdik kajastab organisatsioonide huvi ja valmisolekut rakendada Euroopa Liidu keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemi ning tõendada oma keskkonnategevuse vastavust EMAS nõuetele.
Väljastatud ELi ökomärgisega toodete ja teenuste arv <i>Allikas: KLIM</i>	Mõõdik Väljastatud EL ökomärgiste arv näitab EL ökomärgise (EU Ecolabel) kasutusõiguse saanud toodete või teenuste arvu. Mõõdik kajastab, kui laialdaselt rakendavad ettevõtted keskkonnahoidlikke tootmis- ja teenusepakkumise põhimõtteid ning kui palju on turul tooteid ja teenuseid, mis vastavad EL ökomärgise rangetele keskkonnanõuetele.